

Akran zorbalığı bir öğrencinin ya da öğrenci grubunun bilerek, isteyerek kendinden güçsüz bir başka öğrenciye zarar vermesi ya da onu incitmesidir.

Zorbalık davranışında taraflar arasında eşit olmayan bir güç olması, süreklilik göstermesi ve kasıtlı bir şekilde yapılması söz konusudur.

Akran zorbalığının fiziksel, sözel, ilişkisel/sosyal ve siber zorbalık gibi türleri vardır.

Bugün sizlerle akran zorbalığında yer alan öğrenci rollerini ve bu rollerde yer alan öğrencilerin neler hissettikleri konusunda çalışacağız.”

Zorbalık yapanlar: Zorbalığı başlatan ve zorbalıkta aktif olarak yer alan öğrencilerdir. İstemli olarak belirli bir süre boyunca, bir veya daha fazla kişiyi rahatsız edecek çevre tarafından kabul görmeyen olumsuz davranışlarda bulunan öğrencilerdir. Bu öğrencilerin temel motivasyonu zarar vermek olabilir ama zorba davranış gösterme, sadece zorbalığa maruz kalana ya da okula değil zorba davranışta bulunan öğrenciye de zarar verir. Bu öğrencilerin bir diğer motivasyonu saygı ve itibar elde etmek olabilir. Ancak zorbalık davranışının sonucunda zamanla diğer öğrenciler tarafından saygı görmeyen ve istenmeyen öğrenci rolünde olmaya başlayarak yalnız kalan öğrenci olurlar.

Zorbalığa maruz kalanlar: Zorbalık davranışlarına birebir maruz kalan öğrencilerdir. Düzenli olarak ve bir süre boyunca, bir veya daha fazla kişinin kendisini rahatsız eden olumsuz davranışlarına maruz kalan öğrencilerdir. Bu öğrenciler okulda zorbalıktan uzak durmaya çalışırlar ve zorbalığa maruz kalmak tehlikesi dolayısıyla kaygılanırlar. Okulda düzenlenen etkinliklerden uzak durabilirler. Okulda kendilerini zorbalık konusunda baskı altında hissedebilir ve sonrasında okuldan uzaklaşabilirler.

Hem zorba davranışta bulunan hem de zorbalığa maruz kalanlar: Zaman zaman zorbalık yapan, zaman zaman da başkalarının zorbalığına maruz kalan gruplardır. Duygularını düzenleme konusunda zorluk yaşarlar. Zorbaliğa maruz kaldıklarında öfke kızgınlık gibi duyguları yaşayabilirler. Zorba davranış sergilediklerinde ise suçluluk duygusu gibi duygular yaşayabilirler.

İzleyiciler: Zorbaliğa doğrudan karışmayan ama bazen dışarıdan etki eden gruplardır. İzleyiciler, zorbalık olaylarına tanıklık ederler. Ancak doğrudan bir akran zorbalığı yapan veya akran zorbalığına maruz kalan rolünde yer almayan bireylerdir.

- Bu rolde yer alan öğrenciler bazen zorbalığı destekleyen (onu alkışlayarak, mimikleri ile veya sözel olarak bu davranışları onaylayan)*
- Bir gün kendisinin de zorbalığa maruz kalabileceğini düşünen ve bundan dolayı zorbalığa maruz kalanı korumaya yönelik herhangi bir müdahalede bulunmayan (olay yerinden uzaklaşan veya olayı sessizce izleyen)*
- Zorbaliğa maruz kalan öğrenciyi koruyan çünkü kendisinin zorbalık davranışına maruz kalmayacağından emin olan*
- Zorbaliğa maruz kalan öğrenciye destek olan (zorbalık davranışına maruz kalanın yanında yer alarak onu sakinleştiren veya araya girerek koruyan)*

SENARYOYU OKUYUP SORULARI YANITLAYALIM

Senaryo 4 : Eser onuncu sınıf öğrencisidir. Eser sağlıklı beslenmeye özen göstermektedir. Öğle yemeklerinde dışarıdan yemek yerine evden getirdiği yemekleri yemeyi tercih etmektedir. Sınıf arkadaşları ise genellikle kantinden alışveriş yapmaktadır. Bu durumu gözlemleyen Ahmet ve Burak, Eser'in sağlıklı beslenmesine sinir olmakta ve onunla "yürüyen sağlık" şeklinde sürekli dalga geçmektedirler.

DUYGU ÖRNEKLERİNİ İNCELEYELİM

Mutluluk	Özünü
Sevinç	Öfke
Kararlı	Gerginlik
Güçlü	Rahatsızlık
Şanslı	Kafası karışmış
Yeterli	Kıskançlık
Keyifli	Güvensizlik
Değerli	Önemsiz
Heyecanlı	Çaresizlik
Umutlu	Bıkkınlık
Huzurlu	Kararsızlık
Meraklı	Pişmanlık
Uyumlu	Endişeli

- Bu olayda sizce zorbalığa maruz kalan, zorbalık yapan ve izleyiciler nasıl davrandı?”
- Bu olayda sizce zorbalığa maruz kalan, zorbalık yapan ve izleyiciler neler hissetmiş olabilir?”
- olayda sizce zorbalığa maruz kalan, zorba davranış yapan ve izleyiciler neler düşünmüş olabilir?”

Sevgili öğrenciler, zorbalık olayı meydana geldiğinde zorbalık davranışı yapanlar; yapmış oldukları davranıştan keyif alabilirler, can yakma arzusu içinde olabilirler, geçerli bir nedeni olmamalarına rağmen karşıdaki kişiye sürekli ve kasıtlı bir şekilde zarar veriyor olabilirler. Zorbalığa maruz kalan, ise maruz kaldıkları zorbalık karşısında kızgın, öfkeli, üzgün, bıkkın, kaygılı, incinmiş, utanmış, haksızlığa uğramış vb. gibi olumsuz duygular hisseder.

İzleyiciler ise zorbalık durumuyla karşılaştıklarında ya da bu duruma tanık olduklarında; kendilerini şaşkın, çaresiz, kaygılı, kafası karışmış, gergin ve korkmuş hissedebilir. İzleyiciler zorbalığa maruz kalan öğrenciye yardım etmeyi seçebilecekleri gibi zorbalığa sessiz kalmayı da alternatif bir yol olarak düşünebilir

Bugün sizlerle, akran zorbalığındaki roller, zorbalık ile ilgili duygu, düşünce ve davranışlarımız hakkında konuştuk. Bir dahaki oturumumuzda akran zorbalığı ile nasıl baş edebileceğimizi konuşacağız. Bugünkü katkılarınız çok değerliydi, teşekkür ederim.